

Připravili jsme pro vás prázdninovou rozesílku 13/2021 – najdete v ní pozvánky na akce a kampaně (str. 2–3), upozornění na grantové výzvy (str. 1), program Učíme se venku (str. 7), projekt Škola pro udržitelný život (str. 8–9), tipy na pomůcky a publikace (str. 13), nabídku vzdělávání (str. 10), nabídku výukových programů a projektových dnů pro školy (str. 11–12), zprávy a informace.

Děkujeme za spolupráci a setkávání v tomto školním roce a přejeme vám pohodové prázdniny plné slunce, odpočinku, nových objevů, zážitků a radosti.

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí. Jakmile situace dovolí, sdělíme vám termíny plánovaných vzdělávacích akcí.

Akce do DIÁŘE:

Sobota 25. září	Den Zlínského kraje www.kr-zlinsky.cz
Čtvrtek 14. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička www.alcedovsetin.cz

Zprávy z LÍSKY

Posledním červnem ukončujeme již třetí letošní osvětovou kampaň **Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny**. Do **soutěžní výzvy Jedlá zahrada se zapojilo 10 organizací a škol**. Ve školách jsme v období květen až červen odučili 8 **projektových dnů**, z toho celodenní **Školní farmářský den** v ZŠ Huslenky. Pro učitele jsme připravili 9 **vzdělávacích akcí** a online **XX. Krajskou konferenci o EVVO**, dokončili **specializační studium školních koordinátorů EVVO**. Promýšlíme, pořizujeme a kompletujeme sady pomůcek a materiály pro učení venku, zejména v projektu **Učíme se venku s Lískou**, podpořeného MŽP. Pokračujeme v koordinaci programu **Škola pro udržitelný život pro náš region** (str. 8). Na červenec a srpen připravujeme se školami v ORP Vsetín 30 **Letních kempů**, jejich realizace je podpořena MŠMT. Pro město Vsetín jsme připravili **Férové kavárny** v kampani Do práce na kole a fóru S námi pro vás za jeden provaz.

Osvětové kampaně LÍSKY

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 31. října)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené – podpora Fairtrade (celoročně)

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Po dobu trvání dané kampaně poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi. V regionu jsou připravovány programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Některé texty rozesílky zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

Archív rozesílek:

www.liska-evvo.cz/rozesilka

POMOZME zničeným obcím na jihu Moravy

Na portálu **Darujme.cz** vznikají a probíhají sbírky na pomoc obcím na jihu Moravy, které zasáhla katastrofální bouře nevídaných rozměrů.

Nadace Via a další organizace na **Darujme.cz** proto spustily dárcovské kampaně, které pomůžou zasaženým obcím, lidem a komunitám, aby se s tragédií dokázali lépe vyrovnat.

#promoravu

Zdroje (nejen) pro EVVO

Jednorázové projekty v oblasti mládeže a sportu

Vyhlašovatel Krajský úřad Zlínského kraje

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2708765&apc=nF2xx1-->

MŠMT schválilo Programový dokument Operačního programu Jan Amos Komenský (2021–2027).

<https://opvvv.msmt.cz/download/file5679.pdf>

<https://opvvv.msmt.cz/aktualita/msmt-schvalilo-programovy-dokument-operacniho-programu-jan-amos-komensky-2021-2027-2.htm>

Sázíme budoucnost:

Granty na výsadby stromů

Vyhlašovatel Nadace Partnerství

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2680366&apc=nF2xx1-->

Výzva k předkládání žádostí o grant na projekty malého grantového schématu

Vyhlašovatel Fondy EHP a Norska

<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2689683&apc=nF2xx1-->

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2020 členové Klubu Lísky zaslali 42.900 Kč. Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCÉ

prostřednictvím darovacího formuláře [DARUJME.CZ](https://www.darujme.cz)

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2020 jsme z vašich darů získali 14.406 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

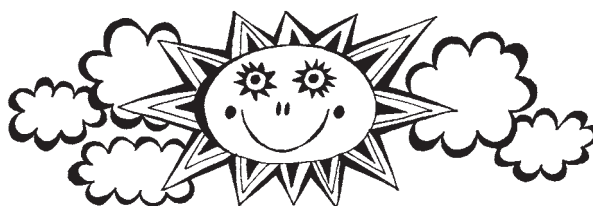
PROVOZNÍ DOBA

**kanceláře a Férového obchůdku LÍSKY,
služby červenec – srpen 2021**

Otevřeno v uvedené dny, 9–15 hodin.

Ostatní po dohodě na infoevvo@seznam.cz

TERMÍN	SLUŽBA	Letní Kempy – pokladna
ČERVENEC		
28. 6. – 1. 7. 2021	Lenka Dufková	28. 6. – 1. 7. 2021
12.–15. 7. 2021	Iva Koutná	
19.–22. 7. 2021	Lenka Dufková	
SRPEN		
9.–12. 8. 2021	Lenka Dufková	9.–11. 8. 2021
23.–26. 8. 2021	Lenka Dufková	
30. 8. – 2. 9. 2021	Lenka Dufková	
ZÁŘÍ		
6.–9. 9. 2021	Lenka Dufková	6.–7. 9. 2021

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY
a podpořte důležitá témata –

**PTÁCI, ZAHRADA, STROMY, FAIR TRADE
a místní udržitelná ekonomika,**

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

**Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem
na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu
prostředí.**

Každá kampaň má **klíčovou akci a kalendář akcí**, sestavený
i z vašich aktivit a programů. Ke kampani je vydána **tisková zpráva**,
osvětové a didaktické **materiály, metodické listy
či pomůcky.**

Ke zveřejnění a sdílení uvítáme i vaše náměty a materiály.
Kampaň je prezentována v rozesílce Lísky, na webu a Facebooku.

Pozvánky

■ XLI. TRADIČNÍ KOSENÍ a škola ochrany přírody 2021

zaměřené na spojení člověka a krajiny Bílých Karpat
3.–9. července a 10.–17. července 2021 ze základny
v přírodní rezervaci Bílé Potoky
www.kosenka.cz

- Konference **Učíme o globálních souvislostech**, která přinese inspiraci pro výuku globálních témat již po sedmé.

■ Veletrh ekologické výchovy s podtitulem

„Pojďme na to od lesa“
Prachatice, 2.–5. září 2021

Koná se na Šumavě a centrum veletrhu bude na Dřípatce v Prachaticích. Akce je určena pro lektory ekologické výchovy, mimoškolní pedagogy, lesní pedagogy, učitele, akademickou veřejnost. Akci pořádají Národní park Šumava, Chaloupky o. p. s., DDM Horažďovice a DDM Prachatice.

Akce je akreditována jako další vzdělávání pedagogických pracovníků (24 hodin programu), finančně ji podpořilo Ministerstvo životního prostředí ČR.

www.chaloupky.cz/veletrh/

■ Pátý ročník **Národní konference EVVO a environmentálního poradenství**

Krajina pro život
Čtvrtek 21. 10. 2021 od 9.00 do 17.00 hodin, Hotel International Brno

Program se pořadatelé snaží poskládat tak, aby se účastníci seznámili s krajinou z nejrůznějších pohledů - lesnického, zemědělského, ekologického, estetického, praktického či ochrannářského. Hlavním smyslem setkání by měla být inspirace pro vzdělavatele, tedy proč a jak o krajině učit. Součástí bude předání ceny Ekopublika 2020. Akce se uskuteční v den zahájení festivalu Ekofilm.

Koncem srpna budou spuštěny konferenční stránky www.konference-evvo.cz, kde najdete program a bude možno se registrovat k účasti.

Akci připravují Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání a Chaloupky o.p.s., zadavatelem je Ministerstvo životního prostředí.

■ EKOLOGICKÉ DNY OLOMOUC

EDO 2021 - ORIGINÁL
9.–19. 9. 2021

Přirozené, původní a jejich podoby ve společnosti a přírodě.

31. ročník společné porady o našem světě.

Tentokrát v blízké spolupráci s Muzeem umění Olomouc.

SO 18. 9. Horka n. M.

(Sluňákov – Dům přírody Litovelské Pomoraví)

9:00 Ekojarmark v Rajské zahradě

Koncert EDO 2021 a Den pro rodiče s dětmi.

TAK CO?, FRANTIŠEK SKÁLA a Provodovjané,
MONIKA NAČEVA a Zdivočelí koně, TŘASKAVÁ SMĚS Františka Skály, HM. ..., MIREK KEMEL, JABLKOŇ, PROGRES 2.

Den pro rodiče s dětmi:

Divadlo Já to jsem: Kolotoč pohádek, Malý princ.
Hravá zastavení v Domu přírody Litovelského Pomoraví,
Galerie v přírodě otevřena, Science show Pevnosti poznání,
Smokeman zasahuje, ...

Řemesla, občerstvení (přineste si vlastní hrníčky, sklenice)

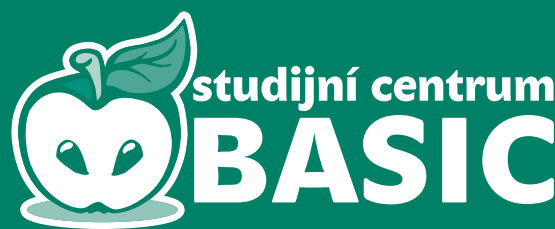
Od srpna podrobný program na www.slunakov.cz

■ ŠIBAL – Šikulovy hledačky po Uherském Hradišti a okolí

Procházka po Uherském Hradišti a okolí. Postupně vzniká několik tras hledaček, na nichž budete plnit úkoly, šifry a zjišťovat fakta, které vám pomohou vyloučit tajenku a dovedou vás k cíli. Délka trasy se různí podle tématu (maximálně 6 km). Během hry dodržujte všechna aktuální nařízení a hygienická pravidla.

Než vyrazíte, vytiskněte si průvodce hledačkou se šiframi, nápovědami a vším potřebným – bez něho to nepůjde.

<http://ddmsikula.cz/index.php/1621-2/>

**TRÁPÍ SE VAŠE DÍTĚ
PŘI UČENÍ
A NEDOKÁŽETE
MU POMOCT?**

tel.: 734 442 120 | www.basic.cz

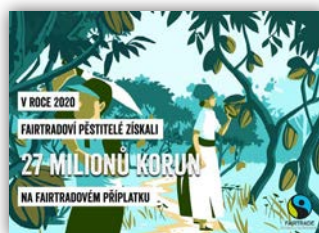
Zprávy z webu a tisku

Udržitelná spotřeba dál posiluje: prodej zboží s etickou certifikací Fairtrade zaznamenal i loni nárůst. Na českém trhu se navíc poprvé objevily fairtradové růže a banány.

I loni rostly v ČR prodeje zboží s etickou certifikací Fairtrade, která označuje produkty, za něž pěstitelé dostali odpovídající odměnu a které vznikly bez zapojení dětské práce a ničení životního prostředí. Nejvíce se u nás prodalo opět fairtradového kakaa, a to o čtvrtinu více oproti předchozímu roku.

Mírný nárůst zaznamenal i prodej fairtradové kávy: při přepočtu na šálky kávy vypil každý obyvatel ČR loni v průměru téměř 11 espressů připravených z férové suroviny. Fairtradový příplatek za zboží prodané v ČR, tedy peníze navíc, které pěstitelé využívají na rozvoj komunit a zlepšení efektivity pěstování, vzrostl o více než o třetinu na 27 milionů Kč.

Celá TZ na <https://fairtrade.cz/news/udrzitelna-spotreba-dal-posiluje-prodej-zbozi-s-etickou-certifikaci-fairtrade-zaznamenal-i-loni-narust-na-ceskem-trhu-se-navic-poprve-objevily-fairtradove-ruze-a-banany/>

Odcizujeme se přírodě? Bylo to dříve lepší?

Dvě nedávné studie možná ukazují opak. Slabinou většiny publikovaných prací, které argumentují poklesem ("vyhasínáním") zkušenosti pobytu v přírodě jsou chybějící data umožňující porovnání za delší dobu. Tím cennější jsou obě studie, které z takového srovnání, provedeného stejným metodologickým přístupem, vycházejí.

První studie je ze Singapuru. Oh et al. (2020) zkoumali, jak se mezi lety 1996 a 2016 proměňovala četnost zkušenosti pobytu v přírodě a emoční propojení s přírodou na vzorku městských obyvatel. Zjistili, že lidé chodí v do městské přírody zhruba stejně často a pobývají tam stejně dlouho, jako chodili lidé před dvaceti lety. Na rozdíl od nich ale cítí významně silnější propojení s přírodou, než respondenti z konce 20. století.

Pozoruhodná je i česko-slovenská studie Novotný et al. (2020) publikovaná ve špičkovém časopise Environment and Behavior (blahopřejil). Autorům se podařilo získat data sebraná v roce 1900 německým učitelem na vzorku 12-14 letých dětí a stejnou metodikou replikovat jeho výzkum zaměřený na zkušenosti dětí s různými přírodními jevy (např. jestli viděly plavat kachnu či husu, jestli slyšely kukání kukačky apod.).

Podle jejich výzkumu mají současné děti v průměru významně více přírodních zkušeností, než děti před 120 lety. Tehdejší děti sice více bodovaly v zážitcích souvisejících se zemědělstvím, výrazně méně ale v zážitcích souvisejících s rekreačním pobytem v přírodě.

Obě studie otevírají spoustu otázek (u česko-slovenské studie i metodologických - autoři je ovšem velmi korektně uvádějí). Je v naší komunitě široce sdílený pocit, že se děti vzdalují přírodě založený na faktech, nebo je to jen jiná variace pocitu "za mého dětství bylo všechno lepší"? Pokud (a to asi ano) se náš vztah k přírodě proměňuje, tak jak? Jde vývoj od lepšího k horšímu (většinou sdílený pocit), od horšího k lepšímu (česko-slovenská studie), v něčem stagnuje, v něčem se proměňuje (singapurská studie), nebo v různých parametrech osciluje v čase?

Za sebe bych se klonil k tomu poslednímu. Ze studií samozřejmě rozhodně nevyplývá, že bychom se neměli dál snažit zájem o přírodu posilovat; pro doložení důležitosti takového vztahu existuje velmi rozsáhlá evidence v jiných studiích. Možná je ale na místě přehodnotit často používaný negativní rámec zdůrazňující odcizení & odtržení od přírody a nahradit ho něčím pozitivnějším.

Někdy si v ekovýchově idealizujeme minulost, ale možná že žádný zlatý věk, do kterého bychom se měli vracet, nikdy nebyl. Naše přítomnost není ani úpadková, ani zářící, jen složitá, nejednoznačná a zamotaná, formovaná hrozbami i nadějami. To, že pro nás příroda znamená víc, než pro minulou generaci, možná takovým zdrojem naděje je.

Novotný P, Zimová E, Mazouchová A, Šorgo A. Are Children Actually Losing Contact with Nature, or Is It That Their Experiences Differ from Those of 120 years Ago? Environment and Behavior. July 2020.

<https://doi.org/10.1177/0013916520937457>

Oh, R. R. Y., Fielding, K. S., Carrasco, R. L., & Fuller, R. A. (2020). No evidence of an extinction of experience or emotional disconnect from nature in urban Singapore. People and Nature, 2(4), 1196-1209. <https://doi.org/10.1002/pan3.10148>

Pavel Nováček: Pouze jedna Země

Málokdo si uvědomuje, jak křehká je ve skutečnosti naše oživená část planety (biosféra), která sahá přibližně devět kilometrů nad mořskou hladinu a jedenáct kilometrů pod hladinu oceánu. Těchto dvacet kilometrů je jen velmi tenkou slupkou obsahující život..

Celý článek na

www.pavelnovacek.eu/articles/pouze-jedna-zeme/

Zprávy z webu a tisku

TISKOVÁ ZPRÁVA EKOLOGICKÉHO INSTITUTU VERONICA

„Planetu chceme s klidným svědomím přenechat dalším generacím“, říkají studenti z letošní CO2 ligy.

CO2 liga, celoroční program pro školy, úspěšně skončil. Nejlepší účastníci programu, který se zabývá klimatickou krizí, se setkali 16. června na závěrečné konferenci v reprezentativních prostorách Senátu. Zde prezentovali výsledky celoroční klimatické práce dalším týmům. Program organizuje Ekologický institut Veronica, letos již po jedenácté.

CO2 liga je vzdělávací program, který zprostředkovává žákům informace o globální klimatické krizi, o změnách, které můžeme očekávat v České republice, o možnostech, jak se na ně připravit a jak změnu klimatu zmírňovat. Program probíhal ve čtyřech kolech, neboli misích po celý školní rok 2020/2021 a přihlásilo se do něj na 60 škol. Závěrečné konference se zúčastnilo devět týmů, které prezentovaly to, čeho v průběhu roční práce dosáhly.

V programu účastníci plnili mise na záchranu planety, kdy se žáci snaží symbolicky naplnit závazky Pařížské dohody a nedopustit oteplení planety o více než 1,5 stupně. Zabývají se problémem z pohledu sebe, své rodiny, školy, obce i státu. CO2 liga se zaměřuje nejen na vnitřní motivaci žáků a na jejich spolupráci, ale i na předávání zkušeností spolužákům a na kroky vedoucí ke změnám v obcích.

První mise vedla účastníky k poznání jejich „protivníka“ - klimatické krize. Zkusili ji umělecky ztvárnit a představili ji svým spolužákům. Ve druhé misi si počítali svoji uhlíkovou stopu a hledali možnosti, jak ji snížit.

Třetí mise byla věnovaná analýze zranitelnosti obce vůči změnám klimatu a žáci na základě pocitové mapy hledali oblasti ve svém okolí, kde se lidé cítí ohrožení suchem, povodněmi, extrémní počasí aj. a navrhovali opatření, kterými lze zvýšit resilienci, odolnost vůči změně klimatu. Poslední, čtvrtá mise vedla k pokusům o realizaci těchto opatření, které žáci představili škole, obci nebo dokonce dopisem ministrům.

„Ukázalo se, že když člověk chce a má dobrý důvod pro změnu, pevnou vůli najde. Zkrátka, dát do toho své srdce!!! A ta velká radost je krásnou odměnou. Jsme odhodláni svá opatření i nadále dodržovat i u ostatních členů rodiny. Naší snahou také postupně bude rozšířit svá opatření. Ale zároveň si uvědomujeme, že je to běh na dlouhou trať. Ale důležité je začít. A to už jsme udělaly.“, popisují své pocity z CO2 ligy studentky Gymnázia a SOŠZE Vyškov.

Žáci měli opravdovou radost z úkolů, které zvládli zrealizovat: *„Na představení našich návrhů opatření jsme se velmi těšili. Je to vlastně ten důvod, proč jsme se do CO2 ligy zapojili. Můžeme přispět ke zlepšení místa, kde žijeme.“*

Studenti Gymnázia Josefa Jungmanna shrnují svoji účast: *„Program nás donutil ještě více se nad tím zamyslet a přemýšlet o tom, jak dál bychom mohli pomáhat při záchraně naší krásné a jedinečné planety, abychom mohli s klidným svědomím planetu přenechat dalším generacím.“*

Týmy, které úspěšně splnily všechny mise, byly oceněny na závěrečné konferenci, kterou s Ekologickým institutem Veronica pořádal 16. června Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR.

Účastníky konference byly týmy žáků a studentů z těchto škol:

- Gymnázium a SOŠZE Vyškov
- Gymnázium Josefa Jungmanna, Litoměřice
- Gymnázium Olomouc – Hejčín, tým č. 1
- Střední odborná škola ekologická a potravinářská, Veselí nad Lužnicí
- ZŠ Zborovice, okres Kroměříž, příspěvková organizace
- Základní škola, Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804, příspěvková organizace
- Gymnázium Olomouc – Hejčín, tým č. 2
- Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm
- Základní škola a Mateřská škola Bělá pod Pradědem

Informace k soutěži naleznete na www.CO2liga.cz.

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. Akce se konala pod záštitou Ministerstva životního prostředí.

Co je CO2 liga?

CO2 liga je celoroční environmentálně vzdělávací program, který zprostředkovává žákům informace o globální klimatické změně, o změnách, které můžeme očekávat v České republice, o možnostech, jak se na ně připravit (adaptace) a jak změnu klimatu zmírňovat (mitigace). Je určen pro týmy 5–10 nadšených studentů ve věku cca 13–16 let (ZŠ, SŠ) a do projektu se v současnosti přihlašuje každým rokem okolo 50–70 škol.

Na školní rok jsou naplánována čtyři kola – mise. V každém z nich týmy CO2 ligy dostanou úvodní informace vysvětlující část problematiky spojené s klimatickými změnami a následně navázané úkoly, které mají během kola splnit. Pomocí úkolů zjišťují, co sami s daným problémem mohou dělat a svou činnost zprostředkovávají ostatním žákům školy a veřejnosti. Plněním úkolů se posouvají k cíli – snaže zabránit přílišnému oteplení Země.

Závěr CO2 ligy patří každoročně slavnostní konferenci, kde se setkají týmy, které zvládly všechny mise a představí si navzájem, na čem po celý školní rok pracovaly. Závěrečná konference se koná v prostorách Senátu Parlamentu ČR v Praze.

CO2 liga má vlastní webovou stránku <https://co2liga.cz/>

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

Fairtradoví fanoušci

Fairtrade znamená významnou změnu pro životy pěstitelů a pěstitelek ve světě. Je to certifikační systém, ale i globální hnutí za spravedlivější nastavení mezinárodního obchodu. Ukažte, že se svou organizací stojíte za lidmi v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Staňte se Fairtradovými fanoušky.

Díky vytvoření sítě fanoušků se dokážeme lépe propojit. Společně jsme silnější, můžeme se lépe zasazovat za zlepšení životních podmínek lidí ve světě, kteří pěstují naše oblíbené potraviny. Společně se snažíme zlepšit životy lidí v zemích globálního Jihu. Pro zanesení do mapy prosím vyplňte přihlášku. Přihlašujeme organizace a organizované skupiny, ne jednotlivce. Přihlásit můžete jakékoli nekomerční subjekty, třeba své rodinné centrum, muzeum, knihovnu, skautský oddíl nebo úřad.

Přihlášení mezi Fairtradové fanoušky má deklarativní charakter. Vyplňujete kromě přihlášky i vyjádření podpory. Nikdo vás nebude kontrolovat, účast není podmíněna konkrétními kritérii a následným auditem. V přihlášce můžete vyplnit také svou motivaci, proč podporujete Fairtrade a připojujete se Fairtradové fanoušky.

<https://fairtrade.cz/zapojte-se/fanousci/>

Líska už fandí, to je jasná zpráva.

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

Rok vážek

Český svaz ochránců přírody (ČSOP) vyhlásil rok vážek. Kromě případných průzkumů na vykoupených lokalitách vyzývá veřejnost, aby fotila vážky. Pokud by to bylo možné, tak by vážky z fotek určili a tím případně rozšířili seznam druhů, které se na vykoupených lokalitách vyskytují.

Více informací můžete najít tady:

www.facebook.com/mistoproprrodu/

[photos/a.209108708351/10159835396583352/](https://photos.a.209108708351/10159835396583352/)

www.mistoproprrodu.cz/misto-pro-vazky-pomozte-nam-s-mapovanim-vazek/

KONTAKT: Martina Kišelová, kancelář ÚVR

Český svaz ochránců přírody (Czech Union for Nature Conservation)

tel: +420 222 516 115, <http://mistoproprrodu.cz>

Učíme se venku

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Pokud hledáte inspiraci ven, připojte se ke skupině UČÍME se VENKU na Facebooku www.facebook.com/groups/ucimesevenku/ nebo prozkoumejte www.ucimesevenku.cz

SEZNAM NEJ LEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Učíme se venku s LÍSKOU

Pracujeme na 4 nových programech Učíme se venku s LÍSKOU pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVČ.

Pro pedagogy vznikne nová metodika s ověřenými náměty pro jednotlivá roční období.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Sledujte náš web, facebook a rozesílku..

Jak vybírat lupy do terénu

Dnešní nabídka lup a malých terénních mikroskopů je obrovská. Jak si vybrat ty nevhodnější ven do terénu? Do čeho se vyplatí investovat, kde to naopak nemá smysl? Jaké aplikace si stáhnout? Jak vybavit celou třídu, aby to nestálo majlant? Pokud děti bádání pohlťí, pak pomůcky projdou skutečným testováním. Jaké lupy nám vydržely nejvíc?

Martin Kříž (Chaloupky, o.p.s) a Justina Danišová (TEREZA, vzdělávací centrum)

Celý článek s praktickými zkušenostmi zde <https://ucimesevenku.cz/jak-vybirat-lupy-do-terenu/>

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

- 1. Děti učení venku baví**
Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.
- 2. Zvyšuje zájem o učení**
Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.
- 3. Zlepšuje vzdělávací výsledky**
Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.
- 4. Podporuje zdraví dětí**
Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.
- 5. Děti i učitelé jsou spokojenější**
Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.
- 6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli**
Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.
- 7. Učit venku je přirozené**
Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

Udržitelný rozvoj

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpadky? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu

Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2021–2022

Je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? **Každá základní nebo střední škola** se může stát Školou pro udržitelný život!

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Ve Zlínském kraji je ve školním roce 2020–2021 do programu zapojena ZŠ Huslenky.

Pro více informací či zapojení do projektu se ozvěte:

infoevvo@seznam.cz, Iva Koutná
www.skolaprozivot.cz/Skola-pro-zivot.html

„Nevíš-li, odkud jsi, nevíš, kdo jsi.“
Wallace Stegner

Dům obnovy tradic, ekologie a kultury - DOTEK
Horní Maršov, Krkonoše

Letní škola místně zakotveného učení

21. - 25. srpna 2021

Zajímá vás přístup ke vzdělávání, který stojí na posilování vztahu k místu?

Vzděláváte děti i dospělé v místě, o místě a přemýšlíte, jak učit skrze místo velká celospolečenská témata?

Chcete sdílet své zkušenosti s ostatními kolegy, pro které je místo jedním z prvků pro výuku a vzájemně hledat inspiraci?

Pak je letní škola určená přímo vám. Čeká vás:

- pestrá paleta příkladů, jak učit skrze místo uvnitř i venku
- inspirace místem se silným geniem loci
- setkání s experty, kolegy a dalšími vzdělavateli
- objevování cest k aktivnímu občanství
- stoupání po žebříku Místně zakotveného učení
- příručka, jak začít s Místně zakotveným učením

MEVIT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

SEVER
STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.
pořádá

ACT KEMP
LETNÍ TÁBOR PRO KLIMA

12. - 16. 7. 2021
pro mladé lidi ve věku 13 - 18 let

SEVER
STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

Týden v Krkonoších s dalšími mladými lidmi, kteří chtějí ovlivnit svět kolem sebe.

Není Ti lhostejná klimatická změna a líbilo by se Ti:

- užít si zábavu, být venku a přitom se dozvědět něco o klimatické změně
- debatovat se stejně zapálenými mladými lidmi
- zjistit, jak klimatická změna ovlivňuje místo, kde žiješ
- setkat se se zajímavými odborníky a inspirativními hosty
- dozvědět se, co pro zmírnění dopadu klimatické změny můžeš udělat Ty

Cena pobytu vč. stravy: ZDARMA (vratná záloha 750 Kč)

Přihlas se ZDE: <https://forms.gle/EzittMGDSTdky4Xx5>
nebo na email: silvie.kozlovska@ekologickavychova.cz do 15. 6. 2021 a zjisti víc.

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Projektové dovednosti (nejen) v EVVO.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

Specializační studium koordinátor EVVO 2021–2022

LÍSKA ve spolupráci s ALCEDEM – střediskem volného času Vsetín a Vzdělávacím a informačním střediskem Bílé Karpaty plánuje ve školním roce 2021/2022 otevření nového kurzu akreditovaného specializačního studia pro školní koordinátory EVVO pro pedagogy MŠ, ZŠ, SŠ i SVČ.

Termín studia: říjen 2021 – podzim 2022

Rozsah: 250 vyučovacích hodin přímé výuky s využitím aktivních metod a forem, praktických cvičení, terénních exkurzí a pomůcek.

Místo konání: Hájenka Na novém světě, Vsetín, výjezdy na pracoviště EVVO v regionu

Lektoři: pedagogové s mnohaletými praktickými zkušenostmi, odborníci zabývající se environmentálním vzděláváním, didaktikou, plánováním školních zahrad, ochranou životního prostředí, tématy udržitelného rozvoje, rozvojovým vzděláváním atd.

Studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. (specializační studium).

Účastníci získají: osvědčení, sadu materiálů do výuky

Během kurzu vypracují Školní plán EVVO pro svou školu.

V případě zájmu o studium se ozvěte na infoevvo@seznam.cz • 605 806 840

Informace: infoevvo@seznam.cz • 605 806 840

Přihlašování
nejpozději
do 15. 7. 2021!

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 13/2021

strana 10

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město, www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- Centrum Veronica Hostětín, www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín, www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště, www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště, www.ddmsikula.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, www.bilekarpaty.cz/vis
- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz
Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.
INFORMACE: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Učíme se venku s LÍSKOU

Témata: živá zahrada (ptáci, hmyz), stromy, jarní rostliny, půda, voda apod. v návaznosti na roční období.

Místo konání: zahrada školy, přírodní prostředí

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD, dětská skupina, SVČ

Počet účastníků: 15–28

Rozsah: 1–2 hodiny, možné i jako cyklus 2 a více programů v průběhu roku
Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠD

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahrada, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu.

Školní farmářský den

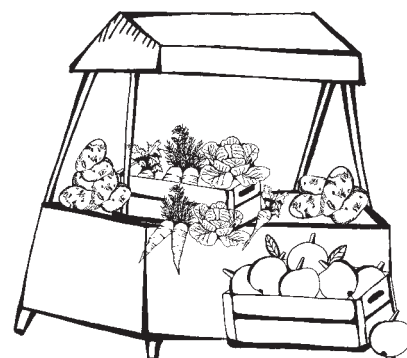
Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY

7. ročník: VODA V KRAJINĚ

8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY – Učíme se venku

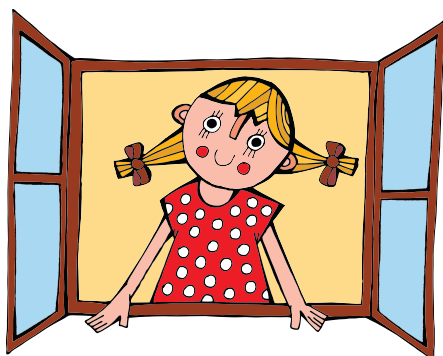
Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 6 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, půda, voda, tvary, příběhy jídla apod.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na

www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga, 10. ročník.** Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.

www.CO2liga.cz

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- **Badatelsky orientované vyučování,** <http://badatele.cz/cz>

- **Fairtradová škola**

www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

- **Globální rozvojové vzdělávání,** www.globalnirozvojovetzdelavani.cz

- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,** <https://globe-czech.cz/cz>

- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),** www.jsns.cz

- **Mezinárodní program Ekoškola,** <https://ekoskola.cz/cz>

- **Odpovědná škola** www.spolecenskaodpovednostfrem.cz/odpovednaskola

- **Skutečně zdravá škola,** www.skutecnezdravaskola.cz

- **Světová škola,** www.svetovaskola.cz

- **Škola pro udržitelný život,** www.skolaprozivot.cz

- **Žákovské parlamenty,** www.skolaprodemokracii.cz

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

■ Jak učit POLY.

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky:
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

■ Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě, cena 40 Kč,

www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1

■ Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 150 Kč.

Objednávky na infoevvo@seznam.cz.
Účtujeme poštovné.

■ Objevujte tajemství naší přírody s časopisem Ahoj divočino!

Štika, užovka, vážky...to jsou hlavní hrdinové letního čísla oblíbeného časopisu Ahoj divočino...co všechno o nich víte?

Časopis Ahoj divočino začal vycházet loni na jaře a zcela právem si ihned získal velkou oblibu u dětí i jejich rodičů. V aktuálním čísle se mimo zajímavých informací ze zvířecí a rostlinné říše můžete těšit na vystřihovánku kola s životním cyklem šídla modrého, soutěžní vystřihovánku modelů hmyzu a dvě karty s lučnými rostlinami.

K dispozici ještě i pár výtisků letošního jarního čísla.

■ Papírová spižirna – PŘEDPRODEJ

Společně s Papeleto – papírnickví pro 21. století vznikl průvodce, který zůstane ve vaší rodině po generace. Střádejte si rady, jak neplýtvat jídlem, seřadte si je podle sezóny a doplňujte, škrtejte, vylepšujte!

Objednávky na e-shopu <https://bit.ly/3gP5tbl>

V předprodeji dostanete jako dárek limitovanou edici funkčních a hravých samolepek, kterými Spižirnu vyzdobíte.

■ 7 filmů a pořadů, které vás odnaučí plýtvat jídlem

<https://zachranjidlo.cz/8214/6-filmu-ktere-vas-odnauci-plytvat-jidlem/>

■ Publikace DDM Šikula Uherské Hradiště.

<http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ Interaktivní výstava Pestrost ptačího světa

Nabídka Centra ekologické výchovy ŽABKA Staré Město.

interaktivní výstava
PESTROST PTAČÍHO SVĚTA

Výstava přibližuje hravou formou ptačí svět.

Popisuje stavbu ptačího těla, znaky a odlišnosti. Ukazuje ptačí obydlí, stavbu hnízda, ale i ptačí vejce, přizpůsobení k prostředí a ptačí zajímavosti ze světa rekordů.

Výstava je vhodná pro žáky 3. - 9. třídy ZŠ.

„Interaktivní výstava Pestrost ptačího světa – obnova a inovace po 10 letech“ je za spolufinancování Zlínského kraje plná nových prvků a aktivit.

Využijte možnost zapůjčit si výstavu i k Vám do školy.

Cena zapůjčení celé výstavy: 500 Kč / 1 týden

V případě, že výstavou provází náš lektor je cena 40 Kč/osobu (probíhá 2 vyučovací hodiny).

Objednávky:
tel.: 602 643 117
email: cevzabka@klubkosm.cz

Zlínský kraj KLUBKO ŽABKA

■ Nerůst: méně, jinak, lépe. Cesta z krize nevede „zpátky k normálu“ (Lucie Sovová) <https://www.youtube.com/watch?v=gncIRJaHZVY>

■ Kniha Skřítek Kompostík a jeho kamarádi, Miluška Štefanová, příběhy z jedné zahrady, nakl. Pointa

■ METODIKY UČÍME se VENKU

<https://ucimesevenku.cz/sady-ven/>

Objednávejte v e-shopu www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

■ Jděte VEN, inspirativní náměty pro pobyt venku, www.jdeteven.cz

■ CITIZEN SCIENCE – Občanská věda v České republice neboli vědecký výzkum prováděný dobrovolníky nevědci.

Zajímá vás věda, chcete se jí věnovat, ale přitom už nechcete studovat? Přidejte se k nějakému projektu občanské vědy. Stanete se tak spolupracovníkem profesionálních vědců, ale hlavně posunete své vědění zase dál.

Databázi projektů, náměty pro školy, děti a rodiny najdete zde

www.citizenscience.cz

■ Mravenčí chuva. Chcete dětem pomáhat na jejich cestě ke čtenářství? www.mravencichuva.cz/ucitele

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 14115 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivibirat.cz

Přírodní zahrady

- Jak na přírodní zahradu poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- Kde jsou přírodní zahrady v Česku: www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín, <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- Ekozahrady, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- Osivo vhodné pro přírodní zahradu nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete odkaz **Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- Časopis Školní zahrada.
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu. <https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků. Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobkyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska. NOVÝ REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“**
www.iskopanice.cz

■ Mapa českých biopotravin,
<https://kde.lovime.bio/>

■ Nabídka farmářských a bio produktů
Eko sady Komňa, www.biosvestky.cz

Ekofarma Javorník Štítná, Mléko do škol,
Ing. Radka Barboříková, tel.: +420 731 210 48

■ BEZOBALOVÉ OBCHODY ve Zlínském kraji:
Bezobaláč Zlín, Náměstí T.G. Masaryka 2433, Zlín,
tel.: 608 180 874, prodejna@bezobaluzlin.cz,
www.bezobaluzlin.cz

Vědomí, bezobalový obchůdek,
Dlouhá 211, Uherské Hradiště, tel.: 777 956 032,
www.facebook.com/Vědomí-bezobalový-obchůdek

Bezobalov,
Zelené náměstí 1290, Uherské Hradiště, tel.: 774 874 734,
www.facebook.com/Bezobalov-Uherské-Hradiště

Bez Uherský Brod, Moravská 82, Uherský Brod,
www.facebook.com/BezUherskyBrod

Českův mlýn, Jarcová 160, Bystřička,
tel.: 733 539 250, ceskumlyn@probio.cz,
www.probio.cz

Zdravé já – výrobky s příběhem, Palackého 457, Rožnov p. R.,
tel.: 730 100 240, hanka@vyrobkyspribehem.cz,
www.vyrobkyspribehem.cz

Delizia – rozlévaná EKO drogerie, ulice Mostecká, Vsetín
www.facebook.com/Delizia-Rozlévaná-EKO-drogerie

ZeLo Bedýnky, ulice Mostecká, Vsetín

Fairtrade (Spravedlivý obchod)

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv. Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně. Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
www.liska-evvo.cz/doc/fairtrade-cesko-a-slovensko-prinasi-novinky-ze-sveta-fairtrade
<https://fairtrade-cesko.cz/>

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéšském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji na www.liska-evvo.cz/akce Přehled akcí v regionu i mimo region.** Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ, od řeky Bečvy).

OTEVŘENO: viz prázdninový provoz na str. 2

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 13/2021

strana 16